

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 П 130487 21 Рев 2
Бања Лука, 02.11.2021. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Тање Бундало као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Биљане Томић као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља М.К.1 и С.К. из К., обоје заступани по пуномоћнику М.К.2., адвокату из П., против тужене С.П. из Л., заступана по пуномоћницима М.П. и С.Ј., адвокатима из Б.Л., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 130487 21 Гж 2 од 04.6.2021. године, на сједници одржаној дана 02.11.2021. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Тужена се одбија са захтјевом за накнаду парничних трошкова насталих у поступку по ревизији.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 130487 19 П 2 од 19.10.2020. године одбијени су тужитељи са тужбеним захтјевом да се утврди да је тестаментом пок. Р.К. повријеђен њихов нужни наслједни дио од по 1/6 и да се смање тестаментална располагања таксативно наведеном имовином тестатора. Истом пресудом тужитељи су обавезани да туженој накнаде трошкове поступка у износу од 6.669,00 КМ са каматом од пресуђења до исплате.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 130487 21 Гж 2 од 04.6.2021. године жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужитељи побијају другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужена је предложила да се ревизија одбије.

Ревизија није основана.

Предмет спора је захтјев тужитеља да се утврди да је тестаментом пок. Р.К., оца странака, којим су они искључени из наслједства, повријеђен њихов нужни наслједни дио од по 1/6 и да се смање располагања учињена овим тестаментом.

Нижестепени судови су утврдили: да је предник парничних странака 06.11.2006. године код адвоката сачинио писмени тестамент пред свједоцима којим је сву своју имовину оставио туженој, док је тужитеље искључио из наслједства; да је правоснажном пресудом одбијен захтјев тужитеља којим су тражили да се утврди ништавост наведеног тестаamenta; да тужитељи нису имали никакве контакте са својим оцем од 2002. године па до његове смрти на дан ...2007. године, да му ничим нису помогли када се тешко разболио те да му нису дошли на сахрану нити учествовали у сношењу трошкова сахране и подизања надгробног споменика, чиме су се тешко огријешили о своје моралне обавезе према оцу.

Полазећи од оваквог утврђеног чињеничног стања, које не може бити предмет оцјењивања и побијања у овом стадијуму поступка (члан 240. став 2. Закона о парничном поступку - "Службени гласник Републике Српске" број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), нижестепени судови су захтјев тужитеља оцијенили као неоснован јер је правни претходник странака, иза кога тужитељи изводе своје право на нужни наслједни дио, у тестаменту јасно изразио своју посљедњу вољу и жељу да тужитеље искључи из наслједства, а из проведених доказа произилази да су се остварили предуслови из члана 45. став 1. тачка 1. Закона о наслјеђивању („Службени лист СР БиХ“ број 7/80 и 15/80, даље: ЗН).

По оцјени овог ревизијског суда, правни закључци нижестепених суда су правилни.

У конкретном случају је тастатор (отац странака) тестаментом туженој оставио своју имовину јер се иста бринула о њему и коректно се понашала, док је тужитеље, који су његови законски наслједници исто као тужена и који иначе имају право на нужни дио, изоставио из тестаamenta уз изричиту одредбу да их искључује из наслједства јер су се исти према њему некоректно понашали, нападали су га, ружно су о њему причали те га чак и физички нападали, одбијали су сваку комуникацију са њим и нису га сматрали својим оцем, ради чега не заслужују ни право на нужни наслједни дио. Из проведених доказа, које су нижестепени судови, супротно наводима ревизије, правилно оцијенили у смислу члана 8. ЗПП, произилази да су се тужитељи теже огријешили према оставитељу као свом оцу па је стога правилан закључак нижестепених суда да су се испунили услови из члана 45. став 1. тачка 1. ЗН за искључење тужитеља из наслједства. Наиме, наведеном одредбом је предвиђено да оставитељ може искључити из наслјеђивања наслједника, који има право на нужни дио, ако се исти повредом моралне или законске обавезе теже огријешо према њему. У складу са чланом 7. Породичног закона ("Службени гласник Републике Српске" број 54/02 до 63/14), тужитељи су били дужни да се старају о свом оцу, да се према њему понашају са поштовањем и да му у случају потребе помажу. Они су те обавезе потпуно занемарили и скоро 5 година (све до очеве смрти) нису имали било какву комуникацију са оцем, па чак ни онда када је исти оболио од

карцинома плућа. Тужитељи нису ни оспорили да се нису бринули о оцу, што није била само њихова морална, већ и законска обавеза, а разлози које су навели као оправдање за то их не могу екскулпирати. Отац странака је у тестаменту навео јасне и увјерљиве разлоге због којих је своју имовину оставио туженој, као и разлоге због којих је тужитеље искључио из наслијеђа, па нижестепени судови нису имали разлога да не вјерују наводима тестатора израженим у његовој изјави посљедње воље, који наводи су потврђени изјавама тужене и свједока Д.П., из којих произилази да су тужитељи, под утицајем мајке, одбијали сваки контакт са оцем, слали му пријетње, а тужитељ М.К.1 је чак и физички насртао на њега када је овај дошао на његов испраћај у војску и по обичају му том приликом дао одређену своту новца.

Стога су без упоришта у проведеним доказима ревизионе тврдње да је тестатор одбијао контакте са тужитељима, посебно када се узме у обзир да је сам тужитељ изјавио да је отац дошао на његов испраћај у војску, иако није био позван, те да га је посјетио у касарни. Без значаја је позивање ревидената на изјаве свједока М.К.3. и Д.С. јер су ови свједоци током поступка мијењали своје наводе, а ти наводи су у неким битним сегментима контрадикторни наводима самих тужитеља. Посебно ваља истаћи да је свједок М.К.3., мајка странака, у лошим односима са туженом, са којом не одржава било какве контакте (штавише, никада није упознала дијете тужене тј. своје унуче, што је и сама признала приликом саслушања), па нижестепени судови оправдано нису своју одлуку утемељили на изјави овога свједока, који је очигледно био пристрасан приликом свједочења.

Тужитељи су у праву када наводе да је терет доказивања у овом спору био на страни тужене. Наиме, у смислу члана 46. став 3. ЗН, у случају спора о основаности искључења из наслједства, обавеза доказивања да је искључење основано лежи на ономе ко се на искључење позива. Међутим, у конкретном случају тужена је доказала да је постојао законски основ да се тужитељи искључе из наслједства, што су нижестепени судови правилно закључили. При томе ваља имати на уму да тужитељи нису ни оспорили да дужи временски период тј. од развода својих родитеља нису извршавали своје законске и моралне обавезе према оцу, али су се правдали да су за то постојали објективни разлози. Међутим, по схватању овога суда, које је подударно са схватањима израженим у нижестепеним пресудама, овдје се не ради о немогућности испуњења обавеза већ о грубом занемаривању тих обавеза, а сама чињеница да тужену, која је сестра тужитеља, никакве околности нису спријечиле да се са дужном пажњом стара о оцу и указује му поштовање, указује да су наведене тврдње тужитеља без икаквог основа.

Тужитељи у ревизији поново оспоравају ваљаност тестаментa свог оца, али ти наводи су ирелевантни обзиром да је правоснажном пресудом утврђено да је тај тестамент правно ваљан и о том питању се више не може расправљати.

Из наведених разлога, а на основу члана 248. ЗПП, ревизија тужитеља је одбијена као неоснована.

По оцјени овога суда, трошкови тужене за састав одговора на ревизију нису били потребни ради вођења ове парнице па јој из тог разлога нису досуђени (члан 387. у вези са чланом 397. став 1. ЗПП).

Предсједник вијећа
Тања Бундало

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић